

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. N.**, zastoupen Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 5. 2005, č. j. 60 Az 43/2005 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 3. 2005, č. j. OAM-204/LE-B01-B03-2005, jímž byla podle § 16 odst. 1 písm. k), zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť žalobce požádal o azyl po pěti letech pobytu v České republice, aby se vyhnul vyhoštění.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítl kasační důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

Za nesprávné považuje posouzení soudu i žalovaného, že u stěžovatele nejsou dány důvody udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel byl členem S.J. a z důvodů jeho náboženského vyznání mu byla na Ukrajině, ovládané pravoslavnou církví, upírána jeho přirozená a nezadatelná práva. Nedostatek práva na svobodu náboženského vyznání je jistým druhem perzekuce prováděné státním aparátem. K tomu upozorňuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, podle něhož může být pronásledováním i pronásledování pocházející od některých složek obyvatelstva nerespektujících zákony, pokud je jim takové chování státními orgány vědomě tolerováno, či nejsou schopny proti němu zajistit ochranu.

Dále namítá, že žalovaný nedostatečně provedl dokazování, neměl dostatečné podklady pro rozhodnutí a nepřihlížel k omezené možnosti žalobce zajistit důkazy ke svému tvrzení. Soud pak tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Soud také nepřihlížel k procesním vadám provázejícím správní řízení - minimálně k nedostatečnému dokazování. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu s ust. § 47 odst. 3 správního řádu pro nedostatky odůvodnění. To vše jsou důvody, pro které mělo být správní řízení zopakováno.

Soud se také nedostatečně vypořádal s posouzením překážky vycestování, neboť vůbec nevzal v úvahu situaci na straně žalobce, jemuž hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Hrozí mu perzekuce, resp. administrativní šikana proto, že v ČR požádal o azyl - to je zjevné ze zprávy MZV USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003. Překážka vycestování tedy u něho měla být shledána, ovšem žalovaný ani soud se touto otázkou vůbec nezabývali.

Ze všech těchto důvodů navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel přicestoval do České republiky v r. 2000 na vízum na 90 dnů, poté zde setrvával a pracoval nelegálně do března 2005, kdy byl zadržen policií a o azyl požádal až po rozhodnutí o správním vyhoštění; přitom mu nic nebránilo požádat o azyl dříve. Poukázal na znění zákona a na judikaturu Nejvyššího správní soudu vylučující v daném případě posuzování azylových podmínek i překážek vycestování.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud posuzoval důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel v žádosti o azyl ze dne 11. 3. 2005 sdělil, že v ČR žije od května 2000. K náboženskému vyznání uvedl pravoslavnou církev - křesťanství a k důvodům opuštění vlasti, že jeho rodiče byli protestanti, on sám patřil ke S.J. a měl s tím problémy. Na policii se neobracel, neboť nevěděl, kdo mu vyhrožuje. Od J. odešel ještě před opuštěním Ukrajiny a obává se návratu kvůli vyhrožování ze strany věřících, neví však jakého vyznání. Vlastnoručně popsal důvody žádosti tak, že se nemá kam vrátit, nežije z náboženských důvodů s rodiči a nežije ani se svou bývalou ženou. Při pohovoru pak doplnil, že se s rodiči neshodl kvůli náboženství, někdo mu vyhrožoval a dvakrát byl zbit, neví kým, dostával výhružné dopisy. Neví však proč mu bylo vyhrožováno, domnívá se, že kvůli náboženství. Do České republiky začal jezdit v r. 1998 nebo v r. 1999 za prací, vždy na pozvání, trvale je zde od května 2000. Příležitostně pracoval až do zadržení policií. O azyl nepožádal dříve protože očekával, že se poměry doma zlepší. Spis obsahuje rozhodnutí PČR, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ústí nad Labem ze dne 4. 3. 2005 o uložení správního vyhoštění na dobu 3 let.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 3. 2005, č. j. OAM-204/LE-B01-B03-2005, podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. V rozhodnutí zhodnotil tvrzení stěžovatele se závěrem, že důvodem žádosti o azyl je správní vyhoštění a že mu nic nebránilo požádat o azyl dříve.

V žalobě stěžovatel pouze obecně poukázal na porušení procesních předpisů s tím, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože mu tam hrozí nebezpečí jak ze strany J., tak ze strany státních orgánů. Byl napaden a jeho případ měl být posuzován podle § 12 zákona o azylu, stejně tak jako u něho měla být shledána překážka vycestování. Při jednání soudu pouze odkázal na žalobu s tím, že by chtěl, aby mu byl udělen azyl.

Stěžovatel v prvé řadě namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem. Trvá na tom, že u něho jsou naplněny důvody pronásledování, a to podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Zákon o azylu v rozhodném znění stanoví podmínky, za nichž lze udělit cizinci azyl, současně však vymezuje případy, kdy je udělení azylu vyloučeno, a to v § 16. V něm je uvedeno, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel naplňuje některý z důvodů dále vypočtených. Znamená to, že při naplnění některého z důvodů uvedeného v § 16 zákona o azylu, je již zcela nadbytečné zkoumat a hodnotit, zda by byly dány podmínky pro udělení azylu podle § 12, neboť udělení azylu je vždy vyloučeno. V daném případě byly shledány důvody stanovené v § 16 písm. k) zákona o azylu, podle něhož se zamítne žádost o azyl, kterou žadatel podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Povinností správního orgánu, který podle tohoto ustanovení rozhodl, bylo tedy pouze prokázání těchto zákonných podmínek. Je zcela nesporné, že stěžovatel požádal o udělení azylu až v souvislosti se správním vyhoštěním. Stejně tak nelze pochybovat o tom, že o udělení azylu mohl požádat dříve - v České republice žil před podáním žádosti trvale téměř pět let, jeho pohyb ani možnost jednání se státními orgány nebyly nijak omezeny. Institut azylu slouží k ochraně osob pronásledovaných ve své vlasti do té míry, že volí cestu jejího opuštění a ochrany jiného, pro ně bezpečného státu. Je zcela logické, že skutečná obava z pronásledování vede k tomu, aby této ochrany dosáhly v době co nejrychlejší. Jiný postup, v daném případě

pětileté prodlení a správní vyhoštění, nasvědčuje účelovosti žádosti o azyl. V každém případě, je u stěžovatele plně prokázáno naplnění důvodů výluky z možnosti udělení azylu. Lze jen poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nelze zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, zveřejněný ve Sb. NSS 2004 pod č. 244/2004 nebo rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 349/2004). Námitka podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. proto není důvodná.

Z toho dále plyne, že žalovanému ani nelze vytýkat, že nevedl dokazování k důvodům uvedeným v § 12 písm. b) zákona o azylu, a stejně tak ani soudu, že z těchto důvodů rozhodnutí správního orgánu nezrušil. Názor, že při naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu, zastává Nejvyšší správní soud rovněž setrvale (k tomu srovnej např. rozsudky ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36 a ze dne 7. 7. 2005, č. j. 4 Azs 287/2004 - 72). Je-li zcela nerozhodné tvrzení stěžovatele směřující k naplnění azylových důvodů podle § 12 zákona o azylu, nepřichází v úvahu ani hodnocení těchto kasačních námitek. Nicméně je třeba podotknout, že tvrzení stěžovatele jsou značně nekonzistentní, neboť v řízení před správním orgánem uvedl, že přestal být členem S.J. ještě před opuštěním Ukrajiny a obával se útoků z jejich strany, kdežto v kasační stížnosti se staví jejich součástí a obává se útoků pro tuto příslušnost. Nelze ani vytýkat žalovanému nedostatky odůvodnění rozhodnutí, neboť výrok správního rozhodnutí má v jeho důvodech dostatečnou oporu. Naplnění kasační námitky podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto rovněž nepřichází v úvahu.

Kasační námitka směřující proti nedostatkům důvodů napadeného rozsudku se týká překážky vycestování. V rozhodnutí žalovaného o překážce vycestování je v důvodech uvedeno, že se jí nezabýval, neboť se váže jen k rozhodnutí opřenému o ust. § 12 zákona o azylu. V žalobě stěžovatel namítl, že u něho podmínky vyslovení překážky vycestování jsou splněny. Krajský soud k této žalobní námitce konstatoval, že jde o výtku, která nemůže být úspěšná, neboť o překážce vycestování správní orgán nerozhodoval. Jde sice o stručné vypořádání, nelze však tvrdit, že krajský soud tuto žalobní námitku pominul. Lze jen doplnit, že ust. § 28 zákona o azylu spojuje povinnost rozhodnutí o překážce vycestování pouze k rozhodnutím o neudělení nebo odnětí azylu, nikoliv s rozhodnutím o tom, že udělení azylu je vyloučeno pro naplnění podmínek § 16 zákona. I k tomu lze poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45 nebo rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 409/2004). Není důvodem ke zrušení rozsudku krajského soudu, jestliže blíže nezdůvodnil postup, který v daném případě ve prospěch stěžovatele vůbec nebylo možné užít. Není tak naplněna ani kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost žalobce jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl,

že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu